

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel +372 681 4650 fax +372 667 8399 E-mail eki@ki.ee

Eesti alkoholiturg

2004. aasta I kvartalis

Tallinn
Juuni 2004

Vastutav täitja: Kiira Martens

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

tel 646 6438

e-mail: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Tootmine.....	5
Väliskaubandus.....	7
Jaehinnad	14
Kokkuvõte.....	17

EESTI ALKOHOLITURG 2004. AASTA I KVARTALIS

TOOTMINE

2004. aasta I kvartalis toodeti Eestis ESA andmetel 3,08 mln liitrit viina, likööriidoteid ja muid kangeid alkoholseid jooke, 0,76 mln liitrit rektifitseeritud etanooli (piiritust), 0,64 mln liitrit puuvilja-marjaveine, 1,29 mln liitrit segatud lahjasid alkoholseid jooke, 0,62 mln liitrit siidrit ja 20,5 mln liitrit õlut. Eelmise aasta I kvartaliga võrreldes suurenes oluliselt lahjade segatud alkoholsete jookide tootmine (+80,4%), rohkem kui 1/4 võrra suurenes puuvilja- ja marjaveinide toodangu maht ning õlut toodeti 10,3% rohkem kui eelmise aasta samal ajal. Teiste alkoholsete jookide toodangu mahud kahanesid, kusjuures kangeid alkoholseid jooke toodeti 21%, rektifitseeritud etanooli 40% ja siidrit 19% vähem kui 2003. aasta I kvartalis.

Tabel 1

Alkoholsete jookide tootmine Eestis I kvartalis 2002-2004*
(ESA andmetel, mln liitrites)

	2002 I kv	2003 I kv	2004 I kv	Muutus +,-	
				04Ikv/03Ikv, mln l	04Ikv/03Ikv %
Rektifitseeritud etanool	0,66	1,28	0,76	-0,52	-40,2
Kanged alkoholised joogid	3,00	3,91	3,08	-0,83	-21,2
Puuvilja- ja marjaveinid	0,36	0,50	0,64	0,14	28,8
Õlu	19,10	18,60	20,50	1,90	10,3
Lahjad segatud alkoholised joogid	0,54	0,72	1,29	0,57	80,4
Siider	0,45	0,76	0,62	-0,14	-19,3

*2002.a ja 2003.a – ESA lõplikud andmed; 2004.a – ESA kiirstatistika andmed (laiendatud väiksemale valimile)

Kangete alkoholsete jookide tootmine vähenes 2004. aasta I kvartalis ESA andmetel 21,2% võrreldes 2003. aasta sama perioodiga. Väiksemate tootmismahude põhjuseks oli nii kohaliku turule müügi kui ka ekspordi langus. Ettevõtete andmetel toodeti maitsestatud viina 22% ja maitsestatud viina 9% vähem võrreldes möödunud aasta I kvartaliga, kusjuures langes ka maitsestatud viina müük siseturule (-3%). Maitsestatud viina müük jätkas tõusutrendil, kuid kasvutempo oli mullusest aeglasem (2004.a I kv +12,5%, 2003.a kv +26%). Väiksema siseturu nõudluse tõttu langes konjaki (-28%) ja viski (-29%) tootmine varasema aasta I kvartaliga võrreldes.

2004. aasta I kvartalit iseloomustab väiksema osakaaluga kangete alkoholsete jookide (džinni, likööride ja muude alk.jookide) toodangu kasv. Džinni toodangu maht kasvas 16% ning müük siseturule 20%. Suurem välisturu nõudlus tingis likööride tootmismahude 7%-lise kasvu, samas müük siseturule püsis enam-vähem eelmise aasta I kvartali tasemel (+0,4%). Mullusest veidi rohkem toodeti muid kangeid alkoholseid jooke (+3%), kusjuures nende

müük siseturule kasvas teistest jookidest kiiremini (+28%). Vaadeldaval perioodil ei toodetud rummi.

2004. aasta I kvartalis oli kangete alkoholsete jookide toodangu struktuuris esikohal endiselt viin, kuigi selle osatähtsus vähenes 5%-punkti võrra mullusega võrreldes (2004.a I kv 81%; 2003.a I kv 86%). Osatähtsuselt teiseks oli liköör (2004.a I kv 13%, 2003.a I kv 9%), järgnesid konjak, džinn ja viski (2004.a I kv 2%) ning muud kanged alkohoolsed joogid (2004.a I kv 4%).

Alkoholitootjate andmetel suurenesid I kvartalis siseturule müüdava maitsestatud viina kogused ning viina siseturumüük moodustas 77% Eestis toodetud viina kogusest. Kohalikul turul realiseeriti 86% Eestis toodetud konjakist, 67% viskist, 50% likööridest ning kogu toodetud džinn.

Eesti suuremateks kange alkoholi tootjateks olid AS Liviko, AS Ofelia, AS Onistar, AS Liiwi Heliis ja AS Remedia. Nii nagu eelmistel aastatel, oli ka tänava kange alkoholi turuliidriks AS Liviko, kelle järgnesid AS Onistar, AS Ofelia ning AS Liiwi Heliis. Vaadeldaval perioodil ei tootnud kangeid alkohoolseid jooke AS Serelm ja AS Viru Joogid.

Rektifitseeritud etanooli (piirituse) toodangu maht vähenes 2004. aasta I kvartalis ESA andmetel 40% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, mis on suurem langus kui teiste alkoholsete jookide puhul.

ESA andmetel kasvas **õlle** toodangu maht 2004. aasta I kvartalis 10,3% eelmise aasta I kvartaliga võrreldes. Tootmismahu kasvu põhjustas nii Eesti kui välisturu suurem nõudlus. Suurenes kangete (kangusega üle 6%) õllede tootmine ning aastatagusest suurem oli ka nende osakaal tootmise struktuuris. Lahjad õlled moodustasid 65% (2003.a I kv 68%) ja kanged 35% (2003.a I kv 32%) õlle kogutoodangust. Õlle müük siseturule tervikuna suurenes 7%, kusjuures lahjade õllede müük vähenes 1% ja kangete õllede müük kasvas 21% võrreldes eelneva aasta sama perioodiga. Siseturul realiseeriti 93% kodumaisest õlletoodangust.

Suuremateks õlletootjateks Eestis olid I kvartalis jätkuvalt AS Saku Õlletehas ja AS Tartu Õlletehas ning nende tootmismahud moodustasid 3/4 kogu Eesti õlletoodangust. Jooksva aasta I kvartalis oli edukamaks AS Tartu Õlletehas, kelle toodang kasvas 2% eelmise aastaga võrreldes. AS Saku Õlletehase tootmismahud püsisid enam-vähem eelmise aasta tasemel. Oluliselt vähendas tootmist ning müüki siseturule ja seda eriti kangete õllede osas AS Saarema Õlletehas. Eeltoodud andmed näitavad, et õlletoodangu kasv toimus väiksemate õlletootjate arvel.

Lahjade segatud alkoholsete jookide tootmine suurenes ESA andmetel 2004. aasta I kvartalis teistest jookidest kiiremini, kasvades 80% võrreldes eelneva aasta sama perioodiga. Lahjade alkoholsete jookide toodangu kasvu põhjustas nii sise- kui välisturu suurem nõudlus, sest nende jookide müük siseturule kasvas 40% ja ekspordimaht 120%. Eesti suurimaks lahjade segatud alkoholsete jookide tootjaks oli endiselt AS Tartu Õlletehas, kelle toodang kasvas 2004. aasta kolme esimese kuuga rohkem kui poole võrra (51%), moodusta-

des 77% selle tootegrupi kogutootmisest. Teiseks suuremaks lahjade segatud alkoholsete jookide tootjaks oli AS Saku Õlletehas, kelle toodangumaht kasvas tänavu 18% eelmise aasta I kvartaliga võrreldes. Vaadeldaval perioodil ei tootnud lahjasid alkoholseid jooke AS Selerm, AS Viru Joogid tootis neid mullusest 67% vähem. Nii nagu eelmisel aastal, müüdi ka jooksval aastal valdav osa (89%) lahjadest alkoholsetest jookidest siseturule.

Siidreid toodeti 2004. aasta I kvartalis ESA andmetel 19% vähem kui 2003. aasta samal perioodil. Samas on siidrite populaarsus Eestis endiselt suur ning seda näitab siseturu müügi kasv. Suurimaks siidrite tootjaks oli AS Tartu Õlletehas, kelle toodangu maht suurenes rohkem kui 2 korda. AS Saku Õlletehas oli toodangu mahu poolest teisel kohal, kuid tema tootmine kahanes 62% eelmise aasta I kvartaliga võrreldes. Vähem tootis siidreid ka AS Viru Joogid, kelle toodangu maht vähenes 14%. Vaatamata tootmismahude vähenemisele, suurendasid kõik tootjad siidrimüüki Eesti turule, seda osaliselt ka laojääkide arvelt. Siseturul müüdi 132% siidritoodangust.

Puuvilja- ja marjaveinide tootmine ulatus ESA andmetel 2004. aasta I kvartalis 0,64 mln liitrini, mis on ligi 30% rohkem eelmise aasta sama perioodiga võrreldes. Eesti veinitootjad jagunevad endiselt veinitootmise tehnoloogia alusel kahte gruppi. Suurem osa ettevõtteid, valmistab veine traditsioonilisel kääritamismeetodil ning väiksem osa kiirtehnoloogia baasil.

VÄLISKAUBANDUS

2004. aasta I kvartalis oli alkoholsete jookide väliskaubanduskäive jätkuvalt negatiivne, kusjuures import ületas eksporti ligi kolm korda, ehk 88,7 mln krooniga (2003. aasta I kv 51,7 mln krooni).

Alkoholsete jookide **eksport rahalises väärtuses** vähenes I kvartalis rohkem kui 1/3 võrra eelmise aasta sama perioodiga võrreldes ning ulatus 47,7 mln kroonini (2003.a 76,1 mln krooni). Vaadeldaval perioodil eksporditi kõige enam õlut, mille ekspordikäive peaaegu kahekordistus (+94,2%) ning õlle eksport moodustas 41% kogu ekspordi väärtusest. Teiseks alkoholsete jookide grupiks, mille ekspordikäive suurenes, oli muud kääritatud joogid (kasv ligi 70%). Väliskaubandusstatistika andmetel ülejäänud alkoholsete jookide rahaline eksport vähenes. Kangete alkoholsete jookide (kangusega kuni 80%) ekspordikäive, mis oli eelmisel aastal käibes esikohal, langes 67% (2004.a I kv 19 mln krooni; 2003.a I kv 58 mln krooni), moodustades 40% kogu ekspordi väärtusest (elmisel aastal 76%). Oluliselt vähenes viinamarjaveini rahaline eksport (-82%).

2004. aasta I kvartalis kasvas õlle, muude kääritatud jookide ja etüülalkoholi (kangusega üle 80%) **koguline eksport**. Oluliselt suurenes õlle müük välisturule ning kasv ulatus 83%-ni.

Teistest kiiremini (rohkem kui kaks korda) kasvas muude kääritatud jookide eksport. Etüülalkoholi eksporditi 629 tuh liitrit, mis oli 12% rohkem kui möödunud aasta I kvartalis.

Nii nagu ekspordikäive, vähenes ka kangete alkoholsete (kangusega alla 80%) jookide ja viinamarjaveinide koguseline eksport, vastavalt 26% ja 97%. Eesti alkoholsete jookide peamisteks välisturgudeks olid Balti riigid. Naaberriikidesse müüdi valdav osa eksporditud õllest (95%), peaaegu kogu (99%) eksporditud muud kääritatud joogid ning enamus kangetest (alla 80%) alkoholsetest jookidest. Eesti viina ekspordis olid sihtriikidena esikohal Leedu (46%) ja Läti (31%), USA-sse müüdi 15% viina ekspordikogusest, mis eelmise aasta I kvartalis ulatus 42%-ni. Läti müüdi 92% muudest kääritatud jookidest ja 100% piiritusest. Likööride ekspordis oli esikohal Soome, kuhu müüdi 41% välisturule müüdavast likööri-kogusest.

Tabel 2

Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ja -import ning ekspordi- ja impordihinnad I kvartalis 2002-2004

	Hind, kr/l			Summa, tuh kr			
	2002 I kv	2003 I kv	2004 I kv	2002 I kv	2003 I kv	2004 I kv	04 I kv/ 03 I kv +/- %
EKSPORT							
Õlu	4.00	4.09	4.33	11060,7	10055,5	19526,9	94,2
Viinamarjavein	45.84	8.66	49.71	224,4	197,8	34,8	-82,4
Vermut	x	x	x	0,0	0,0	0,0	x
Muud kääritatud joogid	9.42	8.31	6.40	1124,9	1825,1	3097,7	69,7
Etüülalkohol kangusega >80%	9.21	11.12	9.74	716,1	6251,7	6127,0	-2,0
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	22.71	42.65	18.86	16404,1	57786,0	18948,6	-67,2
EKSPORT KOKKU	x	x	x	29530,2	76116,1	47735,0	-37,3
IMPORT							
Õlu	9.28	7.67	5.79	12092,3	14839,6	20771,7	40,0
Viinamarjavein	31.28	29.70	30.83	44095,1	41290,7	44550,0	7,9
Vermut	20.95	31.03	30.00	2900,9	1982,6	2385,2	20,3
Muud kääritatud joogid	12.34	12.92	12.29	17191,4	13079,7	12721,2	-2,7
Etüülalkohol kangusega >80%	9.63	9.16	8.41	7724,9	12969,7	8447,2	-34,9
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	52.56	48.53	50.42	41182,3	43636,9	47493,1	8,8
IMPORT KOKKU	x	x	x	125186,9	127799,2	136368,3	6,7

Tabel 3

Alkohoolsete jookide koguseline põhieksport ja -import I kvartalis 2002-2004
(1000 liitrit, ESA andmed)

	2002 I kv	2003 I kv	2004 I kv	2004 I kv/ 2003 I kv, %
EKSPORT				
Õlu	2767,3	2460,9	4511,4	83,3
Viinamarjavein	4,9	22,8	0,7	-96,9
Vermut	0	0	0	0
Muud kääritatud joogid	119,4	219,6	483,9	120,4
Etüülalkohol kangusega üle 80%	77,8	562,0	629,0	11,9
Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%	722,3	1354,9	1004,6	-25,9
IMPORT				
Õlu	1302,6	1934,0	3586,9	85,5
Viinamarjavein	1409,5	1390,2	1444,9	3,9
Vermut	138,5	63,9	79,5	24,4
Muud kääritatud joogid	1393,1	1012,3	1034,9	2,2
Etüülalkohol kangusega üle 80%	802,6	1415,8	1004,1	-29,1
Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%	783,5	899,1	942,0	4,8

Tabel 4

Kangete alkohoolsete jookide koguseline põhieksport ja -import I kvartalis 2003-2004
(1000 liitrit, toodetele märgitud alkoholisisaldusega, ESA andmed)

	2002 I kv	Struktuur 2002 I kv, %	2003 I kv	Struktuur 2003 I kv, %	2004 I kv	Struktuur 2004 I kv, %
EKSPORT						
Kokku kanged alk.joogid kangusega alla 80%	722,3	100	1354,9	100	1004,6	100
sh konjak ja brändi	3,8	1	4,9	0	7,4	1
viski	9,4	1	8,5	1	9,6	1
rumm	0	0	0	0	0	0
džinn	1,2	0	0,8	0	2,2	0
viin	459,9	64	1064,8	79	582,6	58
liköör	139,7	19	136,7	10	136,5	14
muud	108,4	15	139,2	10	266,3	26
IMPORT						
Kokku kanged alk.joogid kangusega alla 80%	783,5	100	899,1	100	942,0	100
sh konjak ja brändi	276,4	35	318,0	36	319,0	34
viski	124,3	16	106,6	12	115,7	12
rumm	30,4	4	36,8	4	35,1	4
džinn	16,9	2	17,2	2	20,4	2
viin	77,0	10	128,0	14	132,6	14
liköör	95,9	12	109,4	12	77,9	8
muud	162,4	21	182,9	20	241,2	26

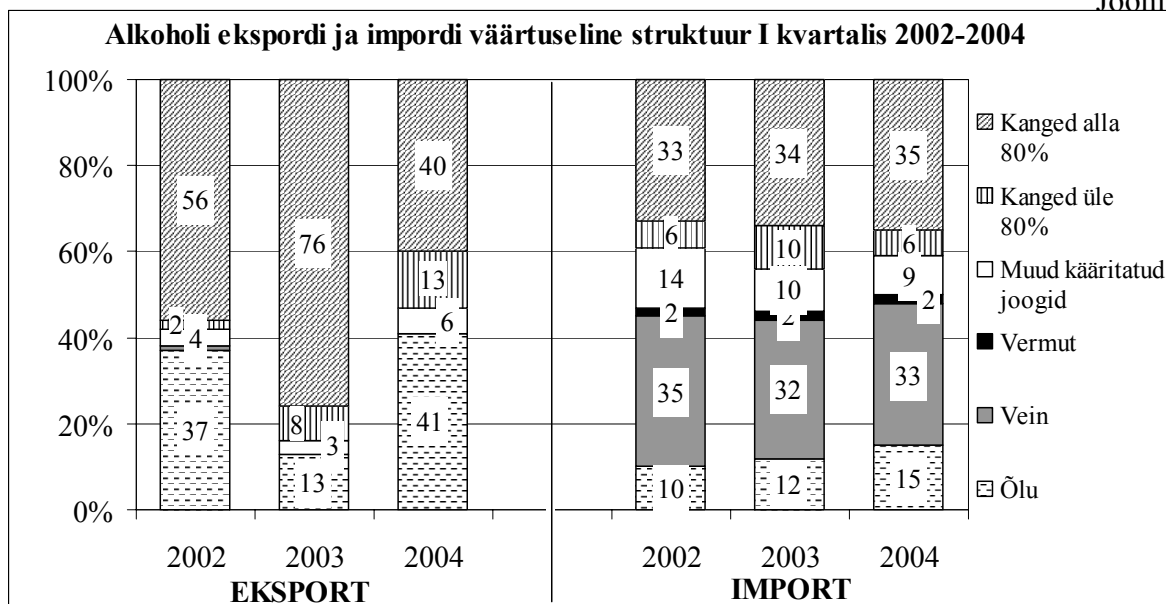

Tabel 5

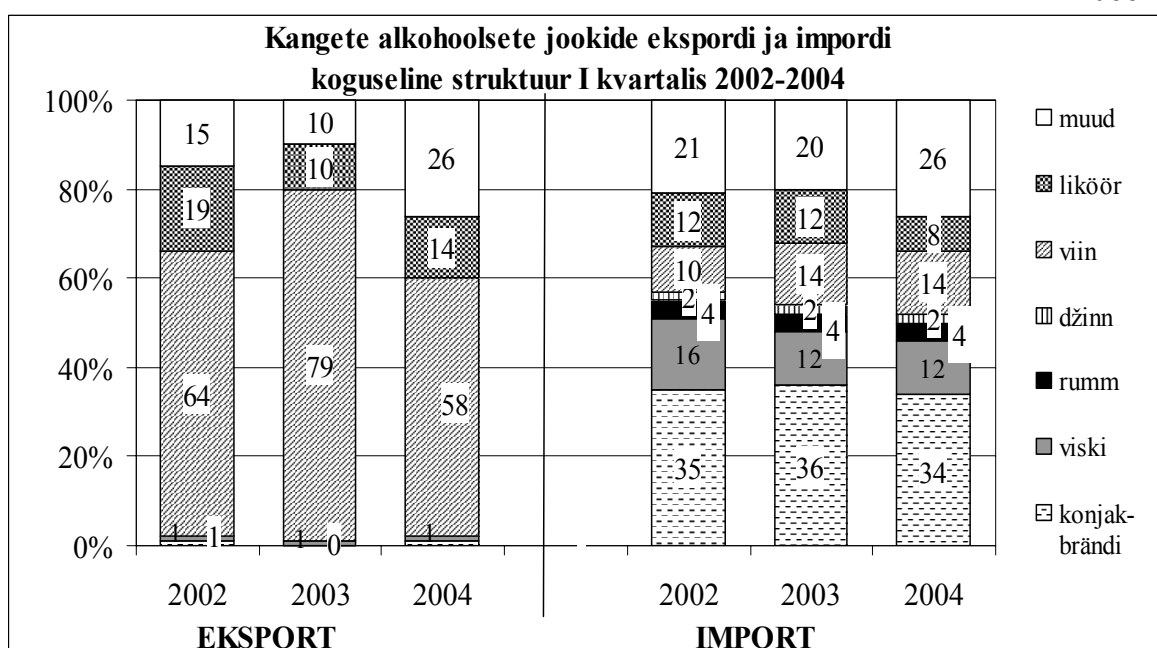
Alkoholsete jookide ekspordi struktuur riigiti 2004. aasta I kvartalis, %

Õlu	Etüülalkohol kangusega üle 80%	Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%	Muud kääritatud joogid
2002 I kv-2767 tuh l	2002 I kv-78 tuh l	2002 I kv-722 tuh l	2002 I kv-119 tuh l
2003 I kv-2461 tuh l	2003 I kv-562 tuh l	2003 I kv-1355 tuh l	2003 I kv-220 tuh l
2004 I kv-4511 tuh l	2004 I kv-629 tuh l	2004 I kv-1005 tuh l	2004 I kv-484 tuh l
Läti 59	Läti 100	Läti 46	Leedu 90
Leedu 36		Leedu 32	Läti 9
Soome 4		USA 9	Teised 1
Teised 1		Soome 7	
		Teised 6	

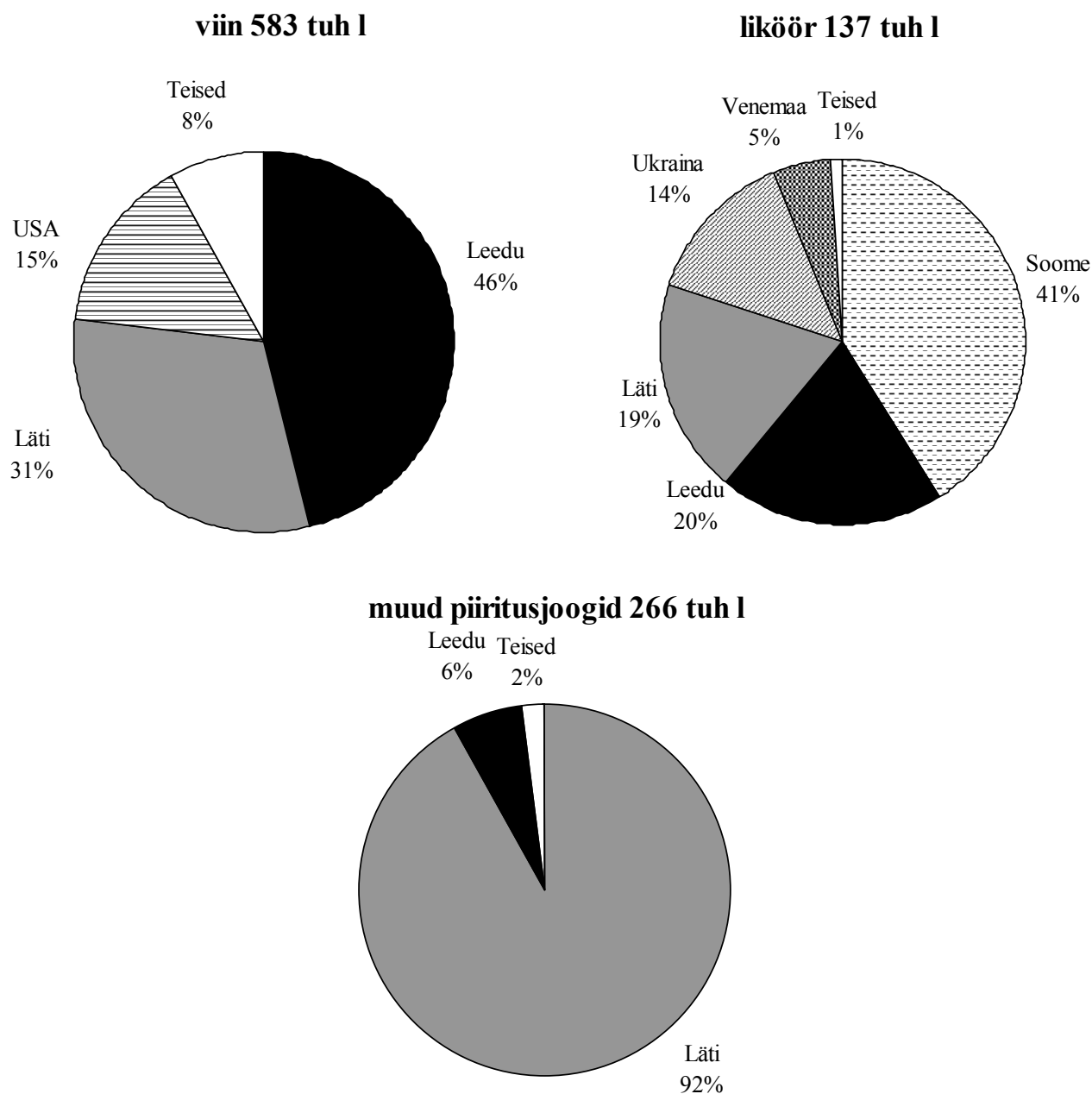
Joonis 1

Joonis 2

Viina, likööri ja muude piiritusjookide ekspordiriigid 2004. aasta I kvartalis

ESA väliskaubanduse andmetel kasvas 2004. aasta I kvartalis alkoholsete jookide **import rahalises väärtuses** ligi 7% ja ulatus 136 mln kroonini (tabel 2). Võrreldes eelmise aasta I kvartaliga suurenes õlle import 40%, kangete (kuni 80%) alkoholsete jookide import 9%, viinamarjaveine imporditi 8% rohkem ning vermutit 1/5 võrra rohkem kui aasta tagasi. Kahes alkoholsete jookide grupis ekspordikäive vähenes. Nendeks olid piiritus (-35%) ja muud kääritatud joogid (-3%). Nii nagu eelneval aastal, moodustasid ka jooksva aasta I kvartalis 1/3 impordist viinamarjaveinid, 1/3 kanged (kuni 80%) alkohoolsed joogid ja 1/3 teised alkohoolsed joogid.

ESA välikaubanduse andmetel kasvas jooksva aasta I kvartalis enamike alkoholsete jookide koguseline **import**. Ainsaks tootegrupiks, mille import vähenes (-29%) oli etüülalkohol (kangusega üle 80). Teistest rohkem suurenes õlle koguseline import, mis kasvas 85%, kangete (kuni 80%) alkoholsete jookide import suurenes ligi 5%. Sisseostetava vermuti kogus suurenes I kvartalis 24% võrreldes aastatagusega. Kääritatud jooke imporditi 2% ja viinamarjaveini 4% mullusest suuremas koguses.

Kui eelmisel aastal oli **õlle** impordis esikohal Soome, siis tänava on sellele positsioonile tõusnud Läti, kust toodi 27% importõllest. Ukraina püsis küll teisel kohal ning sealt sisseostetud kogus suurenes 185 tuh l võrra, kuid Ukraina osakaal õlleimpordis langes 9%-punkti 2003. aasta I kvartaliga võrreldes (2004.a I kv 22%; 2003.a I kv 31%). Oluliselt suurenes Leedu osakaal õlle impordis, kasvades 4%-lt 2003. aasta I kvartalis kuni 13%-ni vaadeldaval perioodil, Venemaa osatähtsus suurenes 2%-punkti ning Tšehhi osatähtsus langes 4%-punkti.

Tabel 6

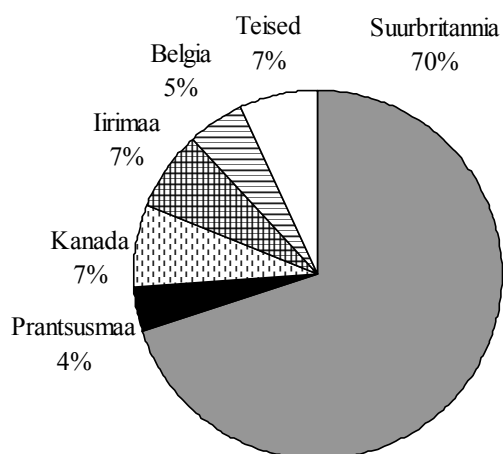
Alkoholsete jookide koguselise impordi struktuur riigiti 2004. aasta I kvartalis, %

Õlu	Viinamarjavein	Vermut
2002 I kv-1303 tuh l	2002 I kv-1410 tuh l	2002 I kv-138 tuh l
2003 I kv-1934 tuh l	2003 I kv-1390 tuh l	2003 I kv-64 tuh l
2004 I kv-3587 tuh l	2004 I kv-1445 tuh l	2004 I kv-80 tuh l
Läti 27	Hispaania 14	Itaalia 60
Ukraina 22	Prantsusmaa 13	Holland 22
Soome 16	Tšiili 12	Saksamaa 12
Leedu 13	Itaalia 9	Ungari 4
Venemaa 9	Rumeenia 7	Teised 2
Tšehhi 4	Saksamaa 7	
Teised 9	Bulgaaria 6	
	Teised 32	

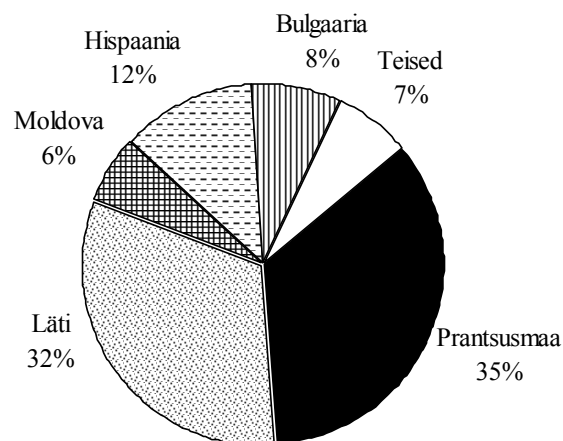
Etüülalkohol kangusega üle 80%	Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%	Muud kääritatud joogid
2002 I kv-802 tuh l	2001 I kv-784 tuh l	2001 I kv-1393 tuh l
2003 I kv-1416 tuh l	2003 I kv-899 tuh l	2003 I kv-1012 tuh l
2004 I kv-1004 tuh l	2004 I kv-942 tuh l	2004 I kv-1035 tuh l
USA 42	Suurbritannia 15	Soome 39
Soome 27	Prantsusmaa 13	Leedu 17
Prantsusmaa 18	Läti 13	Saksamaa 13
Teised 13	Saksamaa 10	Bulgaaria 8
	Soome 7	Hispaania 7
	Venemaa 7	Holland 5
	Holland 5	Teised 11
	Teised 30	

Kangete alkoholsete jookide impordiriigid 2004. aastal I kvartalis

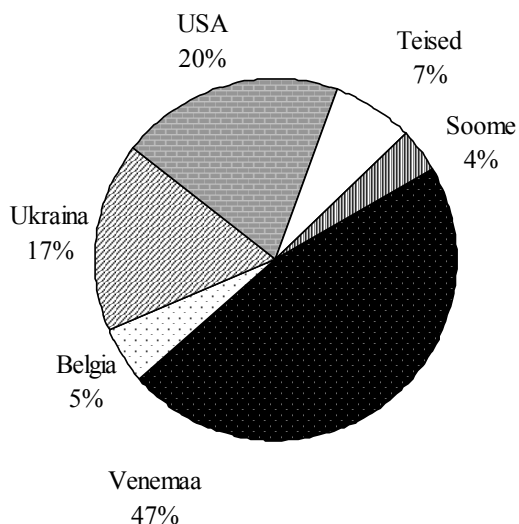
viski 116 tuh l

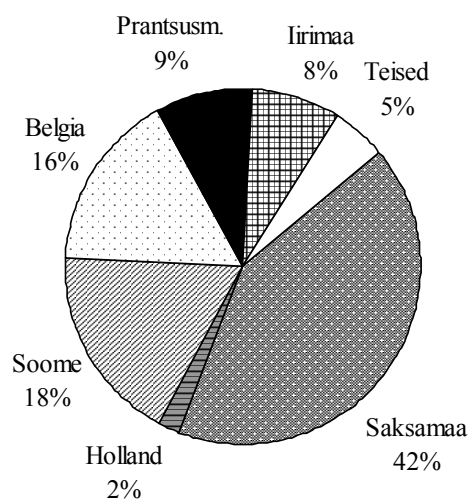
konjak-brändi 319 tuh l

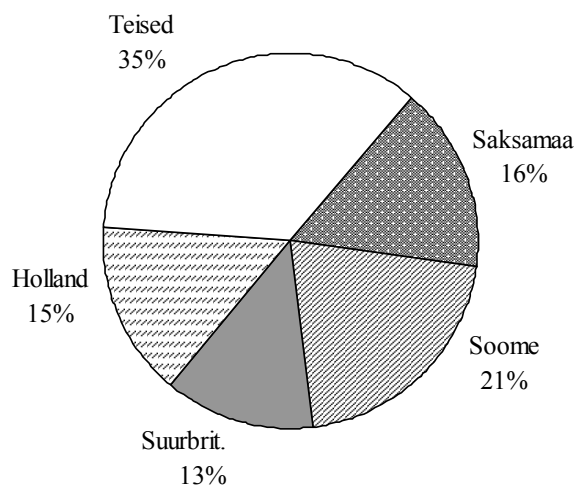
viin 133 tuh l

liköör 78,0 tuh l

muud piiritusjoogid 241 tuh l

Viinamarjaveinide impordis püsisid esikohal Hispaania ja Prantsusmaa ning nende osatähtsus ulatus vastavalt 14% ja 13%-ni selle tootegrupi impordist. Kahele juhtriigile on järgi jõudmas Tšiili, kelle osatähtsus kasvas 12%-ni (2003.a I kv 7%). Teiste riikide osatähtsused püsisid enam-vähem varasemal tasemel.

Valdav kogus (60%) Eestisse toodavast **vermutist** on imporditud Itaaliast, mille osakaal vermuti impordis suurenes 5%-punkti võrra võrreldes aastatagusega. 22% vermutist imporditi Hollandist (2003.a I kv 23%). 2004. aasta I kvartalis suurenes Saksamaa osatähtsus vermuti impordis, kui eelmisel aastal oli see 3%, siis jooksva aastal 12%.

Vaadeldaval perioodil suurenes **piirituse** importimisel USA osakaal, kasvades 10%-lt 2003. aasta I kvartalis kuni 42%-ni 2004. aasta I kvartalis. Soomest imporditi piiritust oluliselt vähem kui mullu ning Soome osatähtsus langes aastatagusest 64%-lt 27%-ni.

Muud kääritatud joogid olid ainsaks alkoholsete jookide grupiks, mille sisseveol säilitas Soome esikoha, kuigi Soome osatähtsus vähenes ka siin (2004.a I kv 39%, 2003.a I kv. 52%). Selle grupi alkoholsete jookide sisseostul suurenes Leedu ja Saksamaa osatähtsus, võrreldes vastavalt 17% ja 13% ning vähenes Põhjamaade osakaal.

Kangeid (kuni 80%) alkoholsete jooke imporditi 2004.a I kvartalis 942 tuhat liitrit. Nende jookide impordi struktuur püsis enam-vähem sama, mis oli möödunud aasta I kvartalis. Konjak ja brändi moodustasid kangete alkoholsete jookide impordis 34%, viin 14%, viski 12% ning liköör 8%. Kangete (kuni 80%) alkoholsete jookide päritoluriike oli kokku 37. Riigiks, kust imporditi suurimas koguses kangeid alkoholsete jooke oli Suurbritannia, kust toodi valdav osa importviskist (70%) ja -džinnist (85%). Oluliselt teiseks importriigiks oli Prantsusmaa, kust osteti sisse 35% konjaki-brändi kogusest. Viimase impordis suurenes 2004. aasta I kvartalis Läti osatähtsus (2004.a I kv 32%, 2003.a I kv 19%) ning vähenes Moldova osakaal (2004.a I kv 6%, 2003.a kv 22%). **Viina** impordis oli jätkuvalt esikohal Venemaa (47%), teisele kohale tõusis USA, kust osteti sisse 1/5 imporditud viinast, Belgia osakaal langes eelmise aasta I kvartali 15%-lt 5%-ni jooksva aastal. **Importlikööride** põhilisteks päritolumaadeks olid Saksamaa (42%), Soome (18%) ja Belgia (16%).

JAEHINNAD

Alkoholsete jookide **jaemüügi käive** kehtivates hindades oli ESA andmetel 2004. aasta I kvartalis 579 mln krooni, mis on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 2,8% suurem. Eelmise aasta I kvartalis oli alkoholsete jookide jaemüügi käive 563 mln krooni.

Käibekasv on saavutatud tarbimise suurenemise arvel, kuna tarbijahinnaindeksis on alkoholsete joogid tänava I kvartalis odavnenu 2,8% ja seda tänu madalatele õlle hindadele, mis langesid keskmiselt 6,3%.

Eesti Konjunktuuriinstituut viib läbi alates 2002. aasta maist regulaarselt (neli korda aastas) kohalike alkoholitoodete hinnavaatlusi Eesti suuremate linnade kauplustes. Jooksva aasta maikuu vaatlus näitas, et võrreldes eelmise aasta sama perioodiga olid enamike alkoholsete jookide hinnad madalamad. Tõusid vaid **madalama hinnaklassi viina** ja **marjaveinide** hinnad Eestis tervikuna. Tallinnas langesid kõikide vaatlusega kaetud alkoholsete jookide keskmised hinnad. Nii Tallinnas kui Eestis langesid enim kvaliteetsete (kõrgema hinnaklassi) **viinade** hinnad, vastavalt 6,6% ja 10,3%.

Tabel 7

Eesti alkoholitoodete keskmised jaehinnad kauplustes mai 2003 – mai 2004

	Klaas- pudeli suurus	Eesti keskmine hind, kr				Muutus mai 2004/ mai 2003, %
		Mai 2003	Nov 2003	Veebr 2004	Mai 2004	
Eestis keskmiselt						
Viinad (maitsestatamata)						
Madalam hinnaklass	0,5 l	53.91	53.66	54.67	55.02	2,1
Keskmine hinnaklass	0,5 l	69.93	68.11	65.89	66.18	-5,4
Kõrgem hinnaklass	0,7 l	155.25	143.48	145.80	144.96	-6,6
Liköörid						
Marjaliköörid	0,5 l	54.06	53.51	50.05	49.97	-7,6
Kanged liköörid	0,5 l	95.75	93.69	91.74	90.96	-5,0
Kreemliköörid	0,5 l	76.32	77.55	75.09	75.00	-1,7
Džinnid	0,5 l	75.53	72.82	70.84	70.33	-6,9
Õlled						
Lahja õlu <6%	0,5 l	9.97	9.60	9.30	9.43	-5,4
Kange õlu >6%	0,5 l	9.92	9.19	8.12	9.14	-7,9
Siidrid	0,33 l	10.01	10.21	28.88*	28.43*	-
Marjaveinid	0,5 l	29.01	29.65	27.04	26.67	-8,1
Tallinnas keskmiselt						
Viinad (maitsestatamata)						
Madalam hinnaklass	0,5 l	54.30	55.97	53.10	54.25	-0,1
Keskmine hinnaklass	0,5 l	71.90	70.29	66.80	67.05	-6,7
Kõrgem hinnaklass	0,7 l	164.33	143.67	147.30	147.30	-10,3
Liköörid						
Marjaliköörid	0,5 l	55.86	57.23	49.43	49.61	-11,2
Kanged liköörid	0,5 l	97.67	93.67	88.80	91.30	-6,5
Kreemliköörid	0,5 l	77.45	78.66	73.37	75.86	-2,0
Džinnid	0,5 l	77.33	74.83	70.83	71.40	-7,7
Õlled						
Lahja õlu <6%	0,5 l	10.05	10.00	9.21	9.28	-7,7
Kange õlu >6%	0,5 l	9.93	9.68	8.17	9.30	-6,3
Siidrid	0,33 l	10.07	10.77	28.82*	27.05*	-
Marjaveinid	0,5 l	31.50	30.68	26.72	27.76	-11,9

*Alates 2004.a 1,5 l plastpudel

Allikas: EKI

Likööri hinda on vaadeldud kolme tootegrupi osas eraldi: marja-, kanged ja kreemliköörid. Viimase vaatluse ajal nii Eestis tervikuna kui pealinnas olid likööri keskmised hinnad madalamad kui aasta tagasi, seda eriti marjalikööri osas.

Eestis toodetud **džinnide** 0,5-liitrise pudeli hind langes Eestis tervikuna 6,9% ja Tallinnas 7,7% mullusega võrreldes. Samas jooksva aasta kahe vaatluse (veebuar ja mai) tulemused näitasid, et džinnide hinnad on enam-vähem stabiilsed.

Õlle hinda vaadati eraldi lahja ja kange õlle osas. Nii lahja kui kange õlle jaehinnad kauplustes olid selle aasta mais madalamad kui aasta tagasi, kuid kõrgemad kui eelmise (veebuarikuu) vaatluse ajal.

Alates 2004. aastast muudeti hinnavaatluses **siidri** indikaatorkaupu. Käesoleval aastal jälgitakse 1,5-liitrise plastpudelite siidrite hindu, kuna nende sortiment ja turuosa on märgatavalt suurenenud. 2004. aasta maikuu küsitluse ajal oli siidri hind Tallinnas madalam kui veebruaris, samas Eesti keskmine hind püsis enam-vähem samal tasemel.

Maikuu vaatlus näitas, et ka kohalike **marjaveinide** hinnad olid madalamad kui mullu samal ajal, kusjuures Eesti keskmised hinnad olid langenud 8% ja Tallinna hinnad 12%.

Eesti Konjunktuuriinstituudi **rahvusvahelise hinnavaatluse** andmetel on õlle hind Tallinna supermarketites kõrgem kui teistes hinnavaatluses osalevate EL uute liikmesriikide pealinnades ja Berliinis ning madalam kui Põhjamaades ja Amsterdamis (tabel 8). Seoses erinevate aktsiisimääradega on vahed viina hinnas uute ja vanade liikmesriikide vahel tunduvalt suuremad. Eesti viina hind on mõnevõrra kõrgem kui Lätis ja Leedus, kuid enam-vähem samal tasemel kui Prahlas. Pärast aktsiisimaksude langetamist Soomes on vahe Eesti ja Soome levinumate viinade hinnas 2004. aastal tunduvalt vähenenud.

Tabel 8

Õlle ja viina hinnad Euroopa pealinnade supermarketites, kroonides 2003–2004
(kuu esimese nädala seisud)

Pealinn	Õlu hele, 4,3-4,7%, 0,5 l				Viin 38-40%, 0,7-0,75 l			
	Märts 2003	Juuni 2003	Sept. 2003	Märts 2004	Märts 2003	Juuni 2003	Sept. 2003	Märts 2004
Tallinn	9.43	9.63	9.63	9.77	82.70	70.50	86.95	86.95
Riia	6.17	5.92	6.44	5.59	73.79	70.78	80.25	69.62
Vilnius	8.11	7.51	7.64	7.64	71.34	70.80	70.80	76.99
Varssav	7.90	7.36	8.52	6.65	99.35	96.33	88.69	100.67
Praha	4.12	4.23	4.39	4.05	68.30	73.21	69.44	88.12
Helsingi	27.02	28.06	28.32	24.83	322.32	322.32	312.46	199.65
Amsterdam	11.11	17.84	17.84	17.37	x	234.70	234.70	234.54
Stockholm	19.01	14.40	17.06	16.80	333.12	280.65	332.58	329.22
Berliin	x	9.54	9.08	8.76	x	108.59	112.81	112.03

Allikas: EKI

KOKKUVÕTE

Käesolevas ülevaates on kasutatud Eesti Statistikaameti tootmise ning väliskaubanduse andmeid, ettevõtete tootmise ja siseturu müügi andmeid ning Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste vaatluste tulemusi.

2004. aasta I kvartalis kasvas õlle, puuvilja- ja marjaveinide ning lahjade segatud alkoholsete jookide tootmine, kusjuures viimased kasvasid teistest jookidest oluliselt kiiremini. Samas langesid kangete alkoholsete jookide, piirituse ja siidri toodangu mahud.

Alkoholsete jookide **väliskaubanduse** bilanss oli jätkuvalt negatiivne ning saldo suurenes. Alkoholsete jookide **jaekäive** oli 2004. aasta I kvartalis 2,8% suurem kui eelneva aasta samal perioodil. Jaekäibe kasv toimus suurema **tarbimise** arvel, kuna tarbijahinnaindeksis, alkohoolsed joogid odavnesid tänu õlle hindade langusele. Maikuu vaatluse kohaselt olid alkoholsete jookide jaehinnad nii Tallinnas kui Eestis tervikuna madalamad kui eelmise aasta mais.